

	MAKALE ADI	SAYFA
	<i>Önsöz</i>	1-4
	<i>Prof. Dr. Umut AVCI</i>	
1	<i>Turizmde Havayolu Şirketlerinin Fiyat Belirleme Politikaları Ve Oyun Teorisi Uygulaması</i>	5-19
	<i>H. Avni ÇUBUKÇU, Yrd. Doç. Dr. Fahriye UYSAL, Prof. Dr. Mustafa GÜLMEZ</i>	
2	<i>Konaklama İşletmelerinde Siber Aylaklık: Çalışanların Demografik Özellikleri İle Siber Aylaklıkları Üzerine Bir Araştırma</i>	20-34
	<i>Oğuzhan SERTTAŞ, Yrd. Doç. Dr. Güntekin ŞİMŞEK</i>	
3	<i>Sosyal Medya Kullanma Motivasyonlarının Turistik Deneyim Üzerindeki Etkisinin Belirlenmesi</i>	35-49
	<i>Doç. Dr. M. Oğuzhan İLBAN, Emin GÜLEÇ</i>	
4	<i>Örgütsel Destek Algısı, İş Stresi, İşin Anlamlılığı Ve Proaktif Kişilik Özelliklerinin Çalışanların Yaratıcılığına Etkisi: Beş Yıldızlı Bir Otel Çalışanlarında Uygulama</i>	50-68
	<i>Doç. Dr. Yılmaz AKGÜNDÜZ, Yrd. Doç. Dr. Özge ADAN GÖK, Yrd.Doç.Dr. Ceylan ALKAN</i>	
5	<i>Türkiye’de Enflasyon Ve Turizm Gelirleri İlişkisi: Ekonometrik Bir Analiz</i>	69-81
	<i>Yrd. Doç. Dr. Burcu ILGAZ YILDIRIM, Furkan YILDIRIM, Prof. Dr. Mustafa GÜLMEZ</i>	
6	<i>Helal Turizm Kavramı Ve Gelişimi Üzerine Genel Bir Değerlendirme</i>	82-98
	<i>Hüseyin PAMUKÇU, Prof. Dr. Mehmet SARIŞIK</i>	
7	<i>Sağlık Turizminde Türkiye’nin Dünyadaki Yeri Ve Potansiyeli</i>	99-113
	<i>Doç. Dr. Seher Nur SÜLKÜ</i>	
8	<i>İş-Aile Ve Aile-İş Yaşamı Çatışması İle İşgören Performansı Arasındaki İlişki: Otel İşletmelerinde Bir Uygulama</i>	114-130
	<i>Yrd. Doç. Dr. Hakan KOÇ, Dr. Murat KIZANLIKLI</i>	
9	<i>Uluslararası Kruvaziyer Ziyaretçilerine Ait Özelliklerin Birliktelik Kuralı Modeli İle Analizi</i>	131-148
	<i>Gözde ÖZTÜRK, Doç. Dr. Abdullah TANRISEVDİ</i>	
10	<i>Yeni Bir Turistik Ürün Olarak Düğün Turizmi: Alanyazın İncelemesi</i>	149-163
	<i>Doç. Dr. Kamil UNUR, Bayram KANCA, Çağdaş ERTAŞ</i>	

Uluslararası İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi

IDEAS

ISSN: 2149-5023

Uluslararası İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi yılda 2 kez yayımlanan hakemli bir dergidir. Türkçe ve İngilizce dillerinde iktisat, işletme, uluslararası ilişkiler, siyaset bilimi ve kamu yönetimi, davranış bilimleri, maliye, ekonometri, çalışma ekonomisi ve endüstriyel ilişkiler, bankacılık ve finans, insan kaynakları yönetimi, yönetim bilişim sistemleri, sosyal hizmet, uluslararası ticaret ve lojistik, sağlık bilimleri yönetimi ve ilişkili alanlarda makaleler yayımlar. Dergide yayımlanan makalelerin dil, bilim, yasal ve etik sorumluluğu yazara aittir. Makaleler kaynak gösterilmeden kullanılamaz.

International Journal of Economics and Administrative Sciences is peer reviewed journal published twice a year. It publishes articles both in Turkish and English languages in the fields of economics, business administration, international relations, political science and public administration, behavioral sciences, finance, econometrics, labor economics and industrial relations, banking and finance, human resources management, management information systems, social services, international trade and logistics, health sciences management and related fields. The language, science, legal and ethical responsibility of the articles published in the journal belongs to the author. The published contents in the articles cannot be used without being cited.

Editörler / Editors inChief

- Doç. Dr. Abdullah ÇALIŞKAN (Toros Üniversitesi)
- Doç. Dr. Ömer TURUNÇ (Süleyman Demirel Üniversitesi)
- Prof. Dr. Umut AVCI (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi)(Özelsayiteditörü)

Yayın Kurulu / EditorialBoard

- Prof. Dr. Abdülkadir VAROĞLU (Başkent Üniversitesi)
- Doç. Dr. Ömer TURUNÇ (Süleyman Demirel Üniversitesi)
- Doç. Dr. Abdullah ÇALIŞKAN (Toros Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. İrfan AKKOÇ (THK Üniversitesi)

Danışma Kurulu / AdvisoryBoard

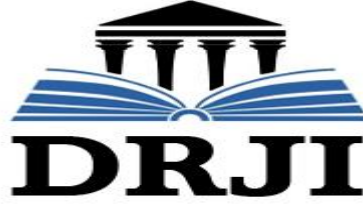
- Prof. Dr. Ali ÖZDEMİR (Dokuz Eylül Üniversitesi)
- Prof. Dr. Dilek ZAMANTILI NAYIR (Marmara Üniversitesi)
- Prof. Dr. Ebru GÜNLÜ (Dokuz Eylül Üniversitesi)
- Prof. Dr. Haluk KORKMAZYÜREK (Toros Üniversitesi)
- Prof. Dr. İbrahim EROL (Celal Bayar Üniversitesi)
- Prof. Dr. Levent KÖSEKAHYAOĞLU (Süleyman Demirel Üniversitesi)

- Prof. Dr. Mustafa Kemal DEMİRCİ (Dumlupınar Üniversitesi)
- Prof. Dr. Mahmut PAKSOY (İstanbul Kültür Üniversitesi)
- Prof. Dr. Nejat BASIM (Başkent Üniversitesi)
- Prof. Dr. Pınar SÜRAL ÖZER (Dokuz Eylül Üniversitesi)
- Prof. Dr. Selim Adem HATIRLI (Süleyman Demirel Üniversitesi)
- Prof. Dr. Süleyman TÜRKEL (Toros Üniversitesi)
- Prof. Dr. Uğur YOZGAT (Marmara Üniversitesi)
- Prof. Dr. Umut AVCI (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi)
- Prof. Dr. Ünsal SİĞRİ (Başkent Üniversitesi)
- Doç. Dr. Ahmet ERKUŞ (Bahçeşehir Üniversitesi)
- Doç. Dr. Bekir GÖVDERE (Süleyman Demirel Üniversitesi)
- Doç. Dr. Cengiz DURAN (Dumlupınar Üniversitesi)
- Doç. Dr. Gülüzar KURT GÜMÜŞ (Dokuz Eylül Üniversitesi)
- Doç. Dr. Hakan TURGUT (Başkent Üniversitesi)
- Doç. Dr. Haldun YALÇINKAYA (TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi)
- Doç. Dr. Harun ŞEŞEN (Lefke Aorupa Üniversitesi)
- Doç. Dr. Mazlum ÇELİK (Hasan Kalyoncu Üniversitesi)
- Doç. Dr. Murat ÇUHADAR (Süleyman Demirel Üniversitesi)
- Doç. Dr. Sait GÜRBÜZ (Kara Harp Okulu)
- Doç. Dr. Yusuf GÜMÜŞ (Dokuz Eylül Üniversitesi)

Not: İsimler, akademik ünvan ve alfabetik sıra gözetilerek sıralanmıştır.

Bu özel sayıda yayımlanan makalelerin hakem süreçleri 17. Ulusal Turizm Kongresi tarafından yürütülmüştür. Makaleler kongrede sunulan bildirilerden türetilmiştir.

2016 yılı 2. sayıdan itibaren dergimiz uluslararası endekste (Directory of Research Journals Indexing) taranmaktadır

Dergide yayımlanan yazılardaki görüşler ve bu konudaki sorumluluk yazarlarına aittir. Yayımlanan eserlerde yer alan içerikler kaynak gösterilmeden kullanılamaz.

All the opinions written in articles are under responsibilities of the authors. The published contents in the articles cannot be used without being cited.

Makalenin on-line kopyasına erişmek için / To reach the on-line copy of article:
<http://dergipark.gov.tr/uiibd>

ÖNSÖZ

Uluslararası İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi'nin değerli okuyucuları,

2016 yılında 17'ncisi gerçekleştirilen Ulusal Turizm Kongresi 20-23 Ekim tarihleri arasında Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Turizm Fakültesi ev sahipliğinde Bodrum'da düzenlenmiştir. Kongrenin yürütme kurulu başkanlığını Turizm Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Ozan BAHAR, dönem başkanlığını ise Yaşar Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Orhan İÇÖZ yapmıştır. Ulusal Turizm Kongreleri, ülkemiz turizmde yaşanan gelişmeleri ve ortaya çıkan sorunları tartışabilmek ve farklı görüşlerin temsili ile çözüm önerileri geliştirebilmek açısından ulusal boyuttaki en kapsamlı bilimsel organizasyondur. 17. Ulusal Turizm Kongresi, farklı fikir ve önerilerin sadece akademik çevreden gelmesi yerine sektördeki aktörlerin de görüşlerini alabilmek amacıyla **akademi-sektör buluşması** başlıklı tema ile düzenlenmiştir. Bu kapsamda, sektör temsilcilerinin konuşmacı olduğu dört panel ile hem sektör hem de akademinin turizme ilişkin sorunları bir arada tartışması ve çözüm önerilerini paydaşların tamamının görüşlerini alarak geliştirmesi sağlanmıştır. Kongreye, 61 farklı üniversiteden 300 civarında öğretim elemanı ile 60'ın üzerinde sektör temsilcisi katılmıştır. Kongreye değerlendirilmek üzere toplam 189 bildiri gönderilmiş ve bunların 160'ı bilim kurulu üyelerince kabul edilmiştir. 148 bildiri sahibi ise 35 paralel oturumda bildirilerini sunmuşlardır. 17. Ulusal Turizm Kongresi hem gönderilen hem kabul edilen hem de sunulan bildiri sayısı açısından geçmiş kongrelerin üzerinde yer almıştır. Bu bağlamda, kongremize katılarak farklı fikir ve görüşlerin ortaya çıkmasına ve tartışılmasına imkân sunan tüm katılımcılara organizasyonun paydaşları adına teşekkürlerimizi sunarız.

Kongremizde, bildirimlerini makale olarak yayınlamak isteyen katılımcılara üç bilimsel-hakemli dergide yayın yapma fırsatı tanınmıştır. Bu dergilerden birisi, kongrede sunulan 10 bildiriye yayın imkânı tanıyan Uluslararası İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi'dir. Bu süreç için bizlere destek olan ve Uluslararası İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi'nde özel sayı çıkarılmasına imkân hazırlayan derginin editörleri Doç. Dr. Ömer TURUNÇ'a ve Doç. Dr. Abdullah ÇALIŞKAN'a teşekkür ederiz.

Derginin 2017 yılı özel sayısında yer alan ilk çalışmada, yazarlar H. Avni ÇUBUKÇU, Fahriye UYSAL, Mustafa GÜLMEZ havayolu şirketlerinin fiyat belirleme politikalarını oyun teorisi uygulaması ekseninde analiz etmektedirler. İkinci çalışmada, Oğuzhan SERTTAŞ ve Güntekin ŞİMŞEK siber aylıklığın otel çalışanlarının demografik özelliklerine göre farklılık gösterip göstermediği incelemiştir. M. Oğuzhan İLBAN ve Emin GÜLEÇ tarafından hazırlanan üçüncü çalışma, sosyal medya kullanma motivasyonunun turistik deneyim üzerindeki etkilerinin incelemeni esas almaktadır. Dördüncü çalışma, örgütsel davranış alanında fazlaca kullanılan değişkenler arasındaki ilişkileri inceleyen "Örgütsel Destek Algısı, İş Stresi, İşin Anlamlılığı ve Proaktif Kişilik Özelliklerinin Çalışanların Yaratıcılığına Etkisi: Beş Yıldızlı Bir Otel Çalışanlarında Uygulama" başlığı ile Yılmaz AKGÜNDÜZ, Özge ADAN GÖK ile Ceylan ALKAN tarafından hazırlanan çalışmadır. Burcu ILGAZ YILDIRIM, Furkan YILDIRIM ve Mustafa GÜLMEZ tarafından hazırlanan beşinci makalede, Türkiye'de enflasyon ve turizm gelirleri arasındaki ilişki ekonometrik bir analiz yapılarak incelenmiştir. Altıncı çalışma, Hüseyin PAMUKÇU ve Mehmet SARIŞIK son yıllarda Türkiye'deki akademisyenlerce dikkat çekilen bir konu olan helal turizm olgusunun gelişimi üzerine kronolojik bir değerlendirmeyi içermektedir. Yedinci çalışmada, Türkiye'de sağlık turizmi konusuna makro bir bakış sergilenmiş ve Seher Nur SÜLKÜ ikincil veriler üzerinden sağlık turizmde Türkiye'nin dünyadaki yerinin ve potansiyelinin hangi durumda olduğunu irdelemiştir. Sekizinci çalışmada, yazarlar Hakan KOÇ ve Murat KIZANLIKLI, iş-aile ile aile-iş yaşamı çatışmasının işgören performansı ile ilişkisini otel çalışanlarından toplanan veriler üzerinden analiz etmiştir. Gözde ÖZTÜRK ve Abdullah TANRISEVDİ tarafından hazırlanan dokuzuncu çalışmada, uluslararası kruvaziyer ziyaretçilerine ait özellikler birliktelik kuralı modeliyle analiz edilmiş ve ortaya çıkan sonuçlar okuyucularla paylaşılmıştır. Özel sayının son çalışmasını, Kamil UNUR, Bayram KANCA ve Çağdaş ERTAŞ hazırlamıştır. Bu çalışmada, yeni bir turistik ürün türü olarak düğün turizmi üzerine alanyazın taraması yapılmıştır.

Prof. Dr. Umut AVCI

Uluslararası İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi
Özel Sayı Editörü

KONAKLAMA İŞLETMELERİNDE SİBER AYLAKLIK: ÇALIŞANLARIN DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİ İLE SİBER AYLAKLIKLARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Oğuzhan SERTTAŞ* Guntekin ŞİMŞEK**

ÖZET: Bu çalışma, konaklama işletmelerinde işgörenlerin mesai saatleri içerisinde siber aylaklık yapma yapıp yapmadıklarını belirlemeyi amaçlamıştır. Uygulama, Kuşadası sınırları içerisinde faaliyet gösteren dört ve beş yıldızlı konaklama işletmelerinde yapılmıştır. Araştırma verisi, on bir maddeden oluşan Siber Aylaklık ölçeği ile hazırlanan anket tekniği kullanılarak toplanmıştır. Araştırma içerisinde siber aylaklık, kuramsal çerçeve ve araştırmanın yöntemi hakkında bilgiler sunulmuştur. Yapılan istatistiksel analizlerin sonuçlarına göre elde edilen bilgiler doğrultusunda Kuşadası'nda faaliyet gösteren dört ve beş yıldızlı konaklama işletmelerindeki işgörenlerin siber aylaklık aktivitelerinde ve/veya etkinliklerinde bulunduğu tespit edilmiştir. İşgörenlerin demografik bilgileri içerisinde bulunan cinsiyet değişkeni ile siber aylaklık arasında farklılıklar tespit edilmiştir. Erkek işgörenlerin, kadın işgörelere göre daha fazla siber aylaklık aktivitesinde bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanında Kuşadası'nda faaliyet gösteren konaklama işletmelerinin önbüro bölümlerinde çalışanların siber aylaklık puanları 3,1336 olarak tespit edilmiştir. Ayrıca önbüro bölümlerinde çalışanların en az yatırımla ilgili web sitelerini ziyaret ettiği bununla birlikte en sık gerçekleştirilen siber aylaklık faaliyetleri incelendiğinde ise genel haber sitelerini ziyaret ettiği görülmüştür. Elde edilen bu sonuç değerlendirildiğinde Kuşadası'nda faaliyet gösteren konaklama işletmelerinin önbüro bölümlerinde çalışanların orta derecede siber aylaklık faaliyetinde bulunduğu söylenebilir.

Anahtar kelimeler: Siber Aylaklık, Sanal Kaytarma, İşyeri Aylaklığı/Çarpıklığı.

Jel Sınıflandırması: M00, O3.

CYBERLOAFING IN ACCOMMODATION SERVICES: A STUDY ON THE RELATIONSHIP BETWEEN WORKERS' DEMOGRAPHIC FEATURES AND CYBERLOAFING

ABSTRACT: This study intends to determine whether workers engage in cyber loafing activities during working hours in accommodation services. The research was carried out in four and five star hotels that operate in Kuşadası, Turkey. Research data was collected by means of a questionnaire technique consisting of eleven items prepared using a cyber loafing scale. The paper also presents information about the theoretical framework, research method and cyber loafing. In the light of the information gathered through the statistics, analyses and information processing centre; it was found out that employees in accommodation services engage in cyber loafing activities. Through gender variable within the employees' demographic information, it was discovered that male employees engage in cyberloafing more than female employees do. The cyber loafing score of the front desk staff in accommodation services in Kuşadası was scored as 3,1336 points. In addition to this, it was revealed that the front desk staff, visit the websites regarding investment the least while they visit popular news websites the most. Evaluating the results, it can be said that the front desk staff in accommodation services in Kuşadası engage in cyber loafing moderately.

Key Words: Cyber loafing, Cyber slacking, Workplace deviancy.

Jel Classification: M00, O3.

*Adnan Menderes Üniversitesi, Turizm İşletmeciliği A.B.D., M.A., oguzhan1071@windowslive.com

** Yrd. Doç. Dr., Adnan Menderes Üniversitesi, Turizm İşletmeciliği A.B.D., gsimssek@adu.edu.tr

Bu çalışma Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Yrd. Doç. Dr. Guntekin ŞİMŞEK danışmanlığında, Oğuzhan SERTTAŞ tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinin bir parçasını oluşturmaktadır.

1. GİRİŞ

Bilgi teknolojilerinin konaklama işletmelerinde kullanılmaya başlanması, bir turizm işletmesinde görev alan işgörenin mesai saatleri içerisinde bilgi teknolojileri ürünlerini amacı dışında kullanabilmesi gibi bazı aylaklık/çarpıklık türlerinin ortaya çıkmasına da olanak sağlamıştır. Bu durum başlarda işverenler tarafından hoş görülse de giderek artan bir eyleme dönüşmektedir.

Konaklama işletmelerinde bilgi teknoloji ürünlerinin kullanımı beraberinde internet erişimini gerektirmiştir. İnterneti kullanmaya başlayan bir konaklama işletmesi internetin avantajlarından yararlanarak satışları arttırmakta, zamandan ve maliyet açısından birçok avantaj elde etmektedir. Şüphesiz ki internet kullanımının avantajlarının yanında bazı dezavantajlarının olduğu bilinmektedir (virüsler, casus yazılımlar vb.). Bu yüzden internet ağının konaklama işletmesi açısından kullanımı, işletmelerde siber aylaklığa karşı birtakım önlemlerin alınması ve internet kullanım politikalarının belirlenmesi ihtiyacını ortaya çıkarmıştır.

Bu maksatla yapılan çalışmada konaklama işletmelerinde işgörenlerin demografik özellikleri ile siber aylaklık arasındaki ilişkinin incelenmesi ve siber aylaklık ile ilgili turizm işletmelerinde alınan önlemlerin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Bu bölümde siber aylaklık/sanal kaytarma kavramı ile ilgili yapılan araştırmalardan bazılarına yer verilmiştir.

1.1. Siber Aylaklık Kavramı

İşletmelerde bilgisayar sistemlerinin kullanılması, kişisel bilgisayar kullanımının artması ve internet erişiminin sağlanması; üretim aylaklığı/çarpıklığı veya aylaklık davranışlarının yön değiştirmesine öncülük etmiştir. Bu değişim sonucunda aylaklık davranışları yerini sanal kaytarmaya diğer bir ifade ile siber aylaklığa bırakmıştır. Siber aylaklık işyeri aylaklıklarından/çarpıklıklarından biridir. Kavram ile ilgili yurt içi ve yurt dışındaki ikincil kaynaklarda çeşitli adlandırmalar bulunmakla birlikte bu adlandırmaların her birinin aynı anlama geldiği görülmektedir.

Yurt içi ikincil kaynak taramalarında siber aylaklık ile ilgili 4 tip adlandırılmaya rastlanılmış olup bunlar “siber aylaklık,” “sanal kaytarma,” “siber kaytarma,” “sanal çarpıklık” gibi terimler olarak da tanımlanabilmektedir. Bu tanımlamalardan biri siber aylaklık ölçeğini geliştiren Vivien K. G. Lim’e aittir. Lim’e göre (2002) siber aylaklık; iş görenlerin çalışma saatleri içerisinde, işle ilgili olmayan web sitelerini ziyaret etme ve elektronik-mail kontrol etmeleri (alınan ve gönderilen) kişisel amaçlarla interneti kötüye kullanmalarıdır.

Diğer bir tanımda Johnson ve Indvik (2003) sanal kaytarmayı: iş yerinin kaynaklarını kullanarak, iş esnasında internette boş zaman harcama ve bununla ilişkili aktiviteler olarak açıklamışlardır. Lim ve Teo’nun (2005) birlikte ele aldığı bir çalışmada siber aylaklık internette gezinme ve ofiste kişisel elektronik-mail kontrol etme, zamanın verimsiz kullanılması ve bununla birlikte çalışma ortamında dikkate alınan sapkın bir davranış olarak nitelenmiştir.

1.2. Siber Aylaklık İle İlgili Çalışmalar

Jia et al. (2013) yaptıkları araştırmada hem önceki araştırmaları geliştirmek için siber aylaklık üzerinde kişilik etkisini dikkate almak hem de bazı önceden keşfedilmemiş durumsal

faktörleri araştırmak için bir çalışma gerçekleştirmiştir. Özellikle, beş büyük faktör kuramının etkisi, internet kullanımı etkisinin varlığı ve çalışanların siber aylaklık miktarında algılanan iş anlamlılığı incelenmiştir. Hiyerarşik regresyon analizleri; cinsiyet ve yaş, dürüstlük, duygusal denge ve internet kullanım politikasının varlığını kontrol etmenin siber aylaklık ile olumsuz bir şekilde ilişkisi olduğunu fakat dışadönüklüğün siber aylaklık ile önemli, olumlu bir ilişkisi olduğunu ortaya koymuştur.

Bu çalışma yetişkin çalışanlara çevrimiçi anket yöntemi ile uygulanmıştır. Elektronik-mail ile davet edilen 1000 katılımcı, rastgele olarak katılımcı havuzundan seçilmiştir. Kullanılabilir 147 yetişkin çalışandan elde edilen anketler 66'sı erkek (%45) 81'i kadın (%55) olmak üzere yapılan isimsiz anketler düzenlenmiştir. Bütün cevaplayıcılar, işlerinin bir kısmında internet kullanımına sahiptir. Veri analizinde çoklu regresyon analizi kullanılarak, çalışanların yaşı ve cinsiyet değişkeni ile siber aylaklık arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Araştırma bulgularında özellikle genç erkek işçiler kadın yaşlı işçilere göre internette daha fazla aylaklık yapmaktadır (Jia et al.,2013).

1.2.1.Örgütlerde Siber Aylaklık

Şirketlerin siber aylaklık ile ilgili mücadelede, politika ve kontrol mekanizmalarını kullanmalarına rağmen bu uygulamalar halen çalışanlar arasında oldukça popülerdir. Zoghbi et al.'ün (2010) ele aldıkları bir araştırmada kontrol mekanizmalarının yalnız başına siber aylaklık ile mücadele edemeyeceği, kontrol mekanizmalarının sadece çalışanlar üzerinde cezai sonuçlar doğuracağı ve caydırıcı etken olması beklenmekteydi. Bu araştırmada İspanyol devlet üniversitesinde görev yapan 758 üniversite yöneticisi ve hizmet personelinin 147'sine (%19,4) ulaşılmış ve ana çalışma aracı bilgisayar olan ve internet erişimine sahip kişilerden veri toplanmıştır. Toplanan veri; çoklu regresyon yöntemi kullanılarak siber aylaklık, yakınlık, izleme / gözetleme ve resmi ceza korkusu değişkenleri kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma bulguları şu şekildedir: Yakınlık ve izleme / gözetleme, yalnızca birlikte etkileşimde bulunma ve ceza verme kaydıyla siber aylaklık yapan kişileri bu eylemlerinden vazgeçirebilmektedir (Zoghbi et al., 2010).

1.2.2.Konaklama İşletmelerinde Siber Aylaklık

Mills et al. (2001) konaklama endüstrisinin interneti elektronik mail ve mesajlaşma, uzaktan eğitim ve öğretim, çalışanlar arasındaki farklı niteliklerin düzenlenmesi için kullanıldığını belirtmişlerdir. Ayrıca konaklama işletmeleri çalışanları, konaklama endüstrisini kapsayan işlemler ile ilgili çevrim içi sağlık sigorta kayıtları, işgörenlerin talepleri, elektronik ödeme durumları vb. faaliyetler için daha fazla çevrim içi zamanlarını harcamaya devam edeceklerini belirtmiştir. Buna ilaveten internet girişim yöneticiliği yazılım odaları (internet enterprise management software suites) örneğin www. HotelTools.com, turizm endüstrisinde popülerliğini arttırmıştır. Mills et al. (2001) yapmış oldukları bu araştırmada web tabanlı uygulamalardaki artış sebebiyle çalışanların işle ilgili web sayfalarının haricinde kişisel amaçlarla internet kullanımının uygun hale geldiğini vurgulamıştır. 2001 yılında ele alınan bu makalede Mills et al. (2001) bir araştırmaya göre çalışanların günde ortalama 2,5 saatlerini siber aylaklık yaparak harcadığını belirtmişlerdir. Ayrıca en sık yapılan siber aylaklık aktivitelerini ise şu başlıklar altında ele almışlardır; Kumar ve oyun oynama, iş arama, eğlence ve medya videoları izleme/indirme, çevrimiçi alışveriş yapma, kişisel elektronik-posta alma-gönderme, sanal sex ve pornografik siteleri ziyaret etme, eğlence amaçlı internette gezinme.

Konaklama işletmelerine yönelik yapılan bu araştırmada Mills et al. (2001) Marriott International, Starwood Hotels& Resorts, Budget Host International ve Diplomat Hotel gibi konaklama işletmelerinde çalışanlara yönelik izleme yazılımlarının olduğunu belirtmektedir.

Konaklama işletmelerine yönelik siber aylaklık ile ilgili 2001 yılından itibaren 2014 yılına kadar olan bu süreçte Kaplan ve Çetinkaya (2014) tarafından sanal kayıtma olarak ele alınan bir diğer çalışmaya rastlanılmıştır. Bu çalışmada Nevşehir ilinde faaliyet gösteren 4 ve 5 yıldızlı konaklama işletmelerinde çalışan iş görenlerin demografik özellikleri üzerine bir araştırma yapılmıştır. Çalışma sonunda elde edilen 211 adet anket ile yapılan analizler sonucunda çalışanların eğitim düzeyi, işletmedeki konumları ve çalışılan bölümler ile sanal kayıtma faaliyetleri arasında anlamlı farklılıklar olduğu belirlenmiştir. Ayrıca eğitim düzeyi arttıkça, önemsiz sanal kayıtma faaliyetlerinin arttığı, üst kademelerde çalışanların alt kademelerde çalışanlara göre daha fazla ciddi sanal kayıtma faaliyetlerinde bulunduğu ve ön bölümlerde çalışanların arka bölümlerde çalışanlara göre daha fazla önemsiz sanal kayıtma faaliyetlerinde bulunduğu belirlenmiştir (Kaplan ve Çetinkaya, 2014).

2. YÖNTEM

2.1. Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, Kuşadası civarında faaliyet gösteren 4 ve 5 yıldızlı turizm işletmelerinde mesai saatleri içerisinde kişisel internet kullanımı ve en sık gerçekleştirilen siber aylaklık etkinliklerinin tespitine yönelik bir uygulama ile durum tespiti yapmaktır. Ayrıca işgörenlerin demografik özellikleri ile iş dışı internet kullanımı (siber aylaklık) arasında anlamlı bir fark olup olmadığının da belirlenmesi araştırmanın bir diğer amacıdır.

2.2. Araştırma Evreni ve Örneklem

Araştırmanın çerçevesini Aydın ilinin Kuşadası ilçesi sınırları içerisinde bulunan, turizm endüstrisinde faaliyet gösteren 4 ve 5 yıldızlı konaklama işletmeleri oluşturmaktadır.

2.3. Veri Toplama Yöntemi

Araştırmada veri toplama yöntemi olarak nicel araştırma yöntemlerinden olan soru sorma (anket) tekniği kullanılmıştır. Yazılı soru sormada bireysel yazılı soru sorma veya ulaşılamayan cevaplayıcılar için internet üzerinden hazırlanan online anket formu (google formlar) için gönderilen link aracılığı ile soru sorma ve son aşamada anket şeklinde gerçekleştirilmiştir.

Araştırmada kullanılan konaklama işletmelerine yönelik siber aylaklık anketi Lim (2002) tarafından 2 boyut ve 11 madde olarak geliştirilmiştir. Konaklama işletmelerine yönelik siber aylaklık anketi 2 bölümden oluşmuştur. Birinci bölümde yer alan 11 ifade ile katılımcıların siber aylaklığa yönelik kişisel internet kullanımı ölçülmüştür. Anketin birinci bölümünde yer alan siber aylaklık anketinde 5'li likert ölçeğiyle ifadeler "hiçbir zaman", "nadiren", "ara sıra", "sıklıkla" ve "her zaman" şeklinde sıralanmıştır. Anketin ikinci bölümünde ise yaş, cinsiyet, medeni hal, eğitim durumu, iş deneyimi, çalışma süresi,

internette kalma süresi ve çalıştığınız bölümdeki göreviniz gibi demografik bilgilere yönelik sorulara yer verilmiştir.

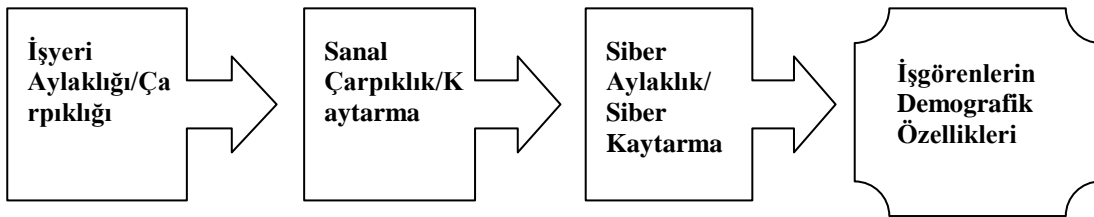
Elde edilen verinin çözümlenmesi ve değerlendirilmesinde betimsel istatistikî yöntemlerden frekans, ortalama ve yüzde yöntemi kullanılmıştır. Veri analizinde SPSS for Windows hazır paket yazılımının 21.0 sürümü kullanılmıştır.

Anketin güvenilirliği için alfa katsayısı (Coronbach Alfa) yöntemi kullanılmıştır. Anketin hem içerik (kapsam) geçerliliği hem de yapısal geçerliliği bir arada Adnan Menderes Üniversitesi'nde görev yapan iki öğretim üyesinden uzman görüşü ile ele alınarak yapılmıştır.

2.4.Araştırmanın Modeli ve Hipotezleri

Konaklama işletmelerinde çalışanların demografik özellikleri ile siber aylaklık ve onun alt boyutlarıyla bir ilişki olup olmasına dair hipotezler aşağıda verilmiştir.

Şekil 1: Araştırma Modeli “Siber Aylaklık ile İşgörenlerin Demografik Özellikleri Arasındaki İlişki”

H₁: Siber aylaklık boyutları, örneklemin demografik özelliklerine bağlı olarak farklılık göstermektedir.

H_{1a}: Siber aylaklık boyutlarında, cinsiyete bağlı olarak farklılık vardır.

H_{1b}: Siber aylaklık boyutlarında, medeni duruma bağlı olarak farklılık vardır.

H_{1c}: Siber aylaklık boyutlarında, yaşa bağlı olarak farklılık vardır.

H_{1d}: Siber aylaklık boyutlarında, eğitim durumuna bağlı olarak farklılık vardır.

H_{1e}: Siber aylaklık boyutlarında, iş deneyimine bağlı olarak farklılık vardır.

H_{1f}: Siber aylaklık boyutlarında, çalışma süresine bağlı olarak farklılık vardır.

H_{1g}:Siber aylaklık boyutlarında, internette kalma (gezinme) süresine bağlı olarak farklılık vardır.

H_{1h}: Siber aylaklık boyutlarında, görevinize bağlı olarak farklılık vardır.

3.BULGULAR VE TARTIŞMA

Çalışmada toplanan verinin analizinde frekans dağılımı, T-testi ve Tek Yönlü ANOVA analizi yapılmıştır.

3.1. En Sık Gerçekleştirilen Siber Aylaklık Davranışlarına Dair Bulgular

Kuşadası'nda faaliyet gösteren konaklama işletmelerinin önbüro bölümlerinde çalışanların siber aylaklık puanları 3,1336 olarak tespit edilmiştir. Elde edilen bu sonuç

değerlendirildiğinde Kuşadası'nda faaliyet gösteren konaklama işletmelerinin önbüro bölümlerinde çalışanların orta derecede siber aylaklık faaliyetinde bulunduğu söylenebilir. Aşağıda yer alan şekil 2'de en sık gerçekleştirilen siber aylaklık davranışları incelendiğinde, konaklama işletmelerinin önbüro bölümlerinde çalışanların en az yatırımla ilgili web sitelerini ziyaret ettiği görülmüştür. En sık gerçekleştirilen siber aylaklık faaliyetleri incelendiğinde ise Kuşadası'nda faaliyet gösteren konaklama işletmelerinin önbüro bölümlerinde çalışanların en sık gerçekleştirdiği siber aylaklık davranışı olarak genel haber sitelerini ziyaret ettiği görülmüştür.

Şekil 2: En Sık Gerçekleştirilen Siber Aylaklık Davranışları

Maddeler	Kişi	En Düşük	En Yüksek	Ortalama
Yatırımla ilgili web sitelerini ziyaret ederim	213	1,00	5,00	2,2300
Kişisel ürünler için internet üzerinden alışveriş yaparım	213	1,00	5,00	2,8357
İşle ilgili olmayan elektronik-posta gönderirim	213	1,00	5,00	2,8873
İşle işgili olmayan bilgiler indiririm	213	1,00	5,00	2,9731
Sporla ilgili web sitelerini ziyaret ederim	213	1,00	5,00	3,0845
İşle ilgili olmayan elektronik-postaları kontrol ederim	213	1,00	5,00	3,1690
İşle ilgili olmayan elektronik-posta alırım	213	1,00	5,00	3,2394
İşle ilgili olmayan web sitelerini ziyaret ederim	213	1,00	5,00	3,4757
Eğlence ile ilgili web sitelerini ziyaret ederim	213	1,00	5,00	3,5258
Genel haber sitelerini ziyaret ederim	213	1,00	5,00	3,9155

3.1.1. "Siber aylaklık boyutlarında, cinsiyete bağlı olarak farklılık vardır." hipotezine dair bulgular.

H₀: Siber aylaklık boyutlarında, cinsiyete bağlı olarak farklılık yoktur.

H₁: Siber aylaklık boyutlarında, cinsiyete bağlı olarak farklılık vardır.

Şekil 3:Cinsiyet ile Siber Aylaklık boyutlarına yönelik T-Test

SKORT ALAMA	Cinsiyet	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean		
	Kadın	63	2,9534	0,76353	0,0962		
Erkek	150	3,2093	0,77419	0,06321			
SKORT ALAMA	Cinsiyet		Levene's Test		t-test for Equality		
	Kadın	63	F	Sig.	t	df	Sig. (2)
	Erkek	150	0,052	0,089	-2,211	211	0,028
	Toplam	213			-2,223	117,952	0,028

Kaynak: IBM SPSS Statistics Versiyon 21.0

Şekil 3’de analiz sonuçlarına göre 63 bayan katılımcının ortalaması 2,9534 ve 150 erkek katılımcının ortalaması 3,2093’tür. Yani bayanlar konaklama işletmelerinde işle ilgili olmayan internet aktivitelerine nadiren olmamakla birlikte ara sıra katıldığı anlaşılmaktadır. Erkeklerin ise işle ilgili olmayan internet aktivitelerinde ara sıra bulunmaktadır fakat sıklıkla katılma olasılığının kadınlara oranla daha fazla olduğu görülmektedir (ankette 2= nadiren, 3= ara sıra, 4= sıklıkla).

Gruplar arasında gözlenen farklılıklara göre (Sig. 2, $P < 0,028$) kadınların erkeklere oranla mesai saatleri içerisinde işle ilgili olmayan internet kullanımlarının daha az olduğu görülmüştür. Erkeklerin ise kadınlara oranla mesai saatleri içerisinde işle ilgili olmayan yani siber aylaklık faaliyetlerinde daha fazla bulunduğu saptanmıştır.

Şekil3 incelendiğinde Levene’s Test for Equality of Variances kısmı %95 güven aralığı içinde sig. değeri (0,089) $P > 0,05$ ’ten büyük çıkmıştır. Dolayısıyla Sig (2Tailed) sonucu da ($p < 0,028$) gurupların ortalamaları arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir. Bu durumda sıfır hipotezi reddedilerek, “ H_{1a} : Siber aylaklık boyutlarında, cinsiyete bağlı olarak farklılık vardır.” hipotezi kabul edilmiştir. Elde edilen bu sonucun yapılan alanyazın araştırmalarında kısmen benzer sonuçlar elde edildiği aşağıdaki örneklerle açıklanmıştır.

Türkiye’de eğitim alanında yapılan bir tez çalışmasında sanal kaytarmayı, siber aylaklık olarak ele alan Kalaycı (2010) öğrencilerin siber aylaklık davranışlarının cinsiyete göre farklılaştığı bulgusunu öne sürmüştür. Yine eğitim alanında yapılan bir araştırmada cinsiyet ile zarar verici ciddi sanal kaytarma arasında önemli ve pozitif yönlü bir ilişki olduğu belirlenmiştir (Çavuşoğlu vd. 2014). Yabancı literatürde Lim ve Chen (2012) tarafından ele alınan makalede, cinsiyet ile sanal kaytarma arasında farklılık ortaya çıkmıştır. Yapılmış olan bu çalışmaya göre erkeklerin iş yerinde kadınlara oranla daha fazla sanal kaytarma faaliyetinde bulunduğu ile ilgili önemli farklılıklar tespit edilmiş.

Akca’nın (2013) okul yöneticileri üzerine yaptığı çalışmada erkek eğitim yöneticilerinin mesai saatleri içerisinde, bayan eğitim yöneticilerine göre daha fazla sanal kaytarma yaptığını belirtmiştir. Farklı bir çalışmada Garrett ve Danziger’in (2008) işyeri statüsü ve kişisel internet kullanımı üzerine yapmış olduğu bir araştırmada erkek çalışanların, bayan çalışanlara göre daha sık kişisel internet kullanımlarının olduğu tespit edilmiştir. Niaei et al.’ün (2014) yapmış oldukları bir araştırmada erkeklerin kadınlara oranla biraz daha fazla siber aylaklık faaliyetinde bulunduğu tespit edilmiş. Vitak et al.’ün (2011) yapmış oldukları bir araştırmada işyerinde erkeklerin kadınlara göre daha fazla blog okuma ve video seyrettiği tespit edilmiş.

Yapılan bu araştırmada “H_{1a}: Siber aylaklık boyutlarında, cinsiyete bağlı olarak farklılık vardır. “ hipotezinin desteklendiği görülmüştür. Bu bilgilere ilave olarak H_{1b}, H_{1c}, H_{1d}, H_{1e}, H_{1f}, H_{1g}, H_{1h} hipotezlerinin desteklenmediği görülmüştür.

3.2. Faktör Analizi

Araştırmada kullanılan siber aylaklıkölçeğinin orijinal yapısı incelendiğinde 2 boyut ve 11 maddeden oluştuğu görülmektedir. Bu ölçeğin 1.boyutu (internet aktiviteleri) 8 ifadeden, 2.boyutu (elektronik-mail aktiviteleri) 3 ifadeden oluşmaktadır. Ölçek uyarlama çalışmalarından sonra toplanan veriye göre yapılan normal dağılım analizinde önemli sapmalara neden olan “Yetişkinlere yönelik (cinsel içerikli) web sitelerini ziyaret ederim.” ifadesi çıkarılarak normal dağılım sağlanmış olup faktör analizinin yapısı da incelenerek bu maddeye ait faktör yükünün düşüklüğü ve madde çıkarıldığında toplam varyansın açıklanma oranının %62’den %67’ye yükseldiği de göz önüne alınarak uzman görüşü eşliğinde 8. madde analizden çıkartılmıştır. Böylece siber aylaklıkölçeği 10 madde ile değerlendirilmiştir. Örnek sayısının uygun olup olmadığını ve tepkiselliği ölçmede baz aldığımız Kaiser-Meyer-Olkin ve Bartlett'sTestinin sonucu 0,833 çıkması aynı zamanda sig. değerinin (000) p<0,05 anlamlı çıkması veri setinin çalışma için uygun olduğunu göstermiştir. Birinci faktör (4,238) ile ikinci faktör (1,018) arasındaki farkın birinci faktörün iki katından fazla olması yapı geçerliliği açısından güçlü olduğunu göstermektedir.

Açımlayıcı faktör analizinde, temel bileşenler tekniği ve sahip olduğumuz veri setini daha anlamlı ve daha açık hale getirmek için yani en iyi faktör yapısına ulaşabilmek için Varimax döndürme metodu kullanılmıştır. Yapılan faktör analizi ve Varimax döndürme metodu sonrasında siber aylaklık ölçeğinin orijinal yapısı ile bu çalışmada uygulanan analizler sonucunda ölçekte bazı farklı yapılar ortaya çıkmıştır. Faktör analizi sonunda orijinali 11 madde ve 2 boyut iken faktör yapısını ve açıklanan toplam varyansın oranını etkileyen 8.madde (Yetişkinlere yönelik (cinsel içerikli) web sitelerini ziyaret ederim.) analizden çıkarılarak, elde edilen ölçeğin yapısı 10 madde ve 3 boyut olarak ortaya çıkmıştır (Şekil 4).Bu sonuçlar değerlendirildiğinde orijinali Lim (2002) tarafından geliştirilen siber aylaklık ölçeğinde yer alan toplam 3 ifade ile açıklanan 2.boyut olan elektronik-mail aktiviteleri (işle ilgili olmayan elektronik-posta gönderirim, işle ilgili olmayan elektronik-postaları kontrol ederim, işle ilgili olmayan elektronik-posta alırım.) ve araştırmada toplanan veri ile gerçekleştirilen faktör (geçerlilik) analizi sonucunda 1.boyut elektronik-mail aktiviteleri boyutu altında aynı ifadeler yer almıştır. Elde edilen bu bulgulara göre orijinal siber aylaklık ölçeğinde yer alan elektronik-mail aktiviteleri ile çalışma sonunda elde edilen elektronik-mail aktiviteleri aynı özelliği göstererek birebir aynı boyutu oluşturmuştur ancak orijinal siber aylaklık ölçeğinde 2. boyutta yer alan elektronik-mail aktiviteleri bu araştırmada 1.boyut olarak yer almıştır.

Araştırmada elde edilen 2.boyut (Genel internet aktiviteleri) ise 5 ifade ile açıklanmıştır. Bu ifadeler (*kişisel ürünler için internet üzerinden alışveriş yaparım, genel haber sitelerini ziyaret ederim, işle ilgili olmayan web sitelerini ziyaret ederim, eğlence ile ilgili web sitelerini ziyaret ederim, işle ilgili olmayan bilgiler indiririm.*) “Genel internet aktiviteleri” olarak adlandırılmıştır.

Çalışma sonucunda elde edilen son boyut ise (*sporla ilgili web sitelerini ziyaret ederim, yatırımla ilgili web sitelerini ziyaret ederim.*) “Diğer, kişisel internet aktiviteleri” olarak adlandırılmıştır. Elde edilen faktör yapısının güvenilirliği incelendiğinde 10 madde ile gerçekleştirilen güvenilirlik analizinde ölçeğin Cronbach's Alpha değerinin a= 0,828 olması

ölçekte yer alan maddelerin güvenilir olduğunu göstermektedir. Yapılan faktör analizi sonucunda elde edilen 3 boyutun güvenilirlikleri sırasıyla 1.boyut a= 0,906, 2.boyut a= 0,777, 3.boyut a= 0,499 olarak tespit edilmiştir.

Şekil 4:Faktör Analizi Sonuçları

MADDELER	Faktör 1(Elektronik-mail Aktiviteleri)	Faktör 2 (Genel İnternet Aktiviteleri)	Faktör 3 (Diğer, Kişisel İnternet Aktiviteleri)
İşle ilgili olmayan elektronik-posta gönderirim	,910		
İşle ilgili olmayan elektronik-postaları kontrol ederim	,892		
İşle ilgili olmayan elektronik-posta alırım	,838		
Kişisel ürünler için internet üzerinden alışveriş yaparım		,809	
Genel haber sitelerini ziyaret ederim		,664	
İşle ilgili olmayan web sitelerini ziyaret ederim		,584	
Eğlence ile ilgili web sitelerini ziyaret ederim		,572	
İşle ilgili olmayan bilgiler indiririm		,525	
Sporla ilgili web sitelerini ziyaret ederim			,844
Yatırımla ilgili web sitelerini ziyaret ederim			,719
Cronbach Alpha Değerleri	a= 0,906	a= 0,777	a= 0,499
Açıklanan Varyans	% 42,376	% 14,697	% 10,179
Kaiser- Mayer- Olkin Örneklem Yeterliliği: ,833			
Toplam Varyansın %67,253'ünü açıklamaktadır.			
Özdeğer: 4,238, 1,470, 1,1018			

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışma, Kuşadası'nda faaliyet gösteren 4 ve 5 yıldızlı konaklama işletmelerinde önbüro bölümlerindeki işgörenlerden toplanan veri ile mesai saatleri içerisinde iş dışı internet aktivitelerinde bulunup bulunmadığını tespit etmeye çalışmıştır. İşgörenlerin mesai saatleri içerisinde iş dışı internet kullanımlarının literatürde "siber aylaklık," "sanal kaytarma" veya "siber kaytarma" olarak adlandırıldığı, yukarıdaki bölümlerde açıklanmıştır. Bu çalışmanın özellikle konaklama işletmelerinde yapılmasının sebebi hizmetin ön planda olduğu bir endüstri alanında siber aylaklık aktivitesinin bu hizmet kalitesini ne ölçüde etkilediğini tespit edebilmektir.

Kuşadası'nda faaliyet gösteren konaklama işletmelerinin önbüro bölümlerinde çalışanların siber aylaklık puanları 3,1336 olarak tespit edilmiştir. Elde edilen bu sonuç değerlendirildiğinde Kuşadası'nda faaliyet gösteren konaklama işletmelerinin önbüro bölümlerinde çalışanların orta derecede siber aylaklık faaliyetinde bulunduğu söylenebilir. Sıklıklarına göre siber aylaklık davranışları incelendiğinde, konaklama işletmelerinin önbüro bölümlerinde çalışanların en az yatırımla ilgili web sitelerini ziyaret ettiği görülmüştür. En sık gerçekleştirilen siber aylaklık faaliyetleri incelendiğinde ise Kuşadası'nda faaliyet gösteren konaklama işletmelerinin önbüro bölümlerinde çalışanların en sık gerçekleştirdiği siber aylaklık davranışı olarak genel haber sitelerini ziyaret ettiği görülmüştür.

İşgörenlerin cinsiyetleri ile siber aylaklık arasındaki farklılık incelendiğinde, kadınların konaklama işletmelerinde işle ilgili olmayan internet aktivitelerine "nadiren" olmamakla birlikte "ara sıra" katıldığı anlaşılmaktadır. Erkeklerin ise ortalamaları incelendiğinde, (Mean: 3,2093) işle ilgili olmayan internet aktivitelerinde ara sıra bulunduğu fakat sıklıkla katılma olasılığının daha fazla olduğu görülmüştür. Bu durumda, "H_{1a}: Siber aylaklık boyutlarında, cinsiyete bağlı olarak farklılık vardır." hipotezi kabul edilmiştir. Diğer demografik özelliklere göre kurulan hipotezler (yaş, medeni hal, eğitim durumu, iş deneyimi, çalıştığı konaklama işletmesinde çalışma süresi, çalışılan bölümde internet kalma (gezinme) süresi, çalışılan bölümdeki görev) desteklenmemiştir.

Konaklama işletmelerinde çalışan işgörenlerin hizmet kalitesinin artması, iş verimliliği, üretim kayıpları vb. tüm bu durumlar işverenleri doğrudan etkileyebilmektedir. Bu yüzden konaklama işletmelerinde hizmet veren işgörelere yönelik uygulanan işe alım süreçlerinde veya oryantasyon aşamalarında çalışanların mesai saatleri içerisinde işle ilgili olmayan internet kullanımlarının yani siber aylaklık aktivitelerinin önüne geçilebilmesi amacıyla çeşitli eğitimler veya bilgilendirmeler yapılması faydalı olacaktır.

Konaklama işletmelerinde siber aylaklık etkinliklerinin ve/veya davranışlarının kontrol altına alınması önemli bir konudur. Siber aylaklığı kontrol eden bir turizm işletmesi için hizmet faktörü o işletme için üstünlük niteliğindedir. Diğer yandan siber aylaklık etkinliklerini ve/veya davranışlarını kontrol etmeyen, bünyesinde herhangi bir bilgi işlem birimi barındırmayan işletmeler için hizmet faktörü olumsuz sonuçlar ortaya çıkarmakta ve amaçlara ulaştırıcı nitelikte olmamaktadır. Bu olumsuz olasılıkların ortadan kaldırılması için yöneticilerin siber aylaklığa karşı önlemleri tam olarak uygulaması gerektiği dikkate alınmalıdır. Bu araştırma, turizm işletmeleri içerisinde hizmet veren konaklama tesislerinde siber aylaklık konusunda çok az sayıda olan çalışmaları arttırmak üzere otel vb. konaklama tesisleri üzerine siber aylaklık konusunda çalışma yapmak isteyenlere bir ipucu

niteliğinde olabilir. Bu sayede siber aylaklık kavramının ülkemizde yapılmış olan çalışmalara ek olarak yeni bilgiler ve bulgular ortaya konulabilir.

Çalışmanın sonuçlarına göre düşünüldüğünde, aşağıda yer alan öneriler değerlendirilebilir.

- Konaklama işletmelerinde önbüro bölümlerinde çalışanların siber aylaklık etkinlikleri sonucunda işletmenin zarar vb. etkenlere uğrama olasılığı düşünüldüğünde daha küçük konaklama işletmeleri de dahil olmak üzere farklı departmanlardaki iş görenlerin siber aylaklık aktivitelerinde bulunup bulunmadığı tespit edilmelidir.

- Önbüro bölümlerinde çalışanların işe giriş esnasında veya oryantasyon aşamalarında siber aylaklık ile ilgili işletme politikalarının işgörene yazılı ve sözlü bir biçimde sunulmalıdır. Böylece işverenler tarafından siber aylaklık/sanal kaytarmada bulunan işgörene yönelik ileride doğabilecek iş akitlerinin feshi önlenmiş olacaktır.

KAYNAKÇA

- Akca, A. (2013). Okul Yöneticilerinin İş Dışı İnternet Kullanım (Siber Aylaklık) Davranışlarının İncelenmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Çavuşoğlu, S.,Palamutçuoğlu, A., &Palamutçuoğlu B. T. (2014). Çalışanların demografik özelliklerinin sanal kaytarma (cyberlofing) üzerindeki etkisi: üniversite çalışanları üzerinde ampirik bir araştırma, *research hjournal of business and management*, Volume: 1 Issue: 3
- Garrett, R. K.,&Danziger, J. N. (2008). On cyber slacking: work place status and personel internet use at work, *Cyber psychology&Behavior*, Volume 11, Number 3
- Jia, H.,Jia, R., &Karau, S. (2013). Cyber loafing and personality: The impact of the big five traits and work place situational factors, *Journal of Leadership&Organizational Studies*, 20(3) 358 –365
- Johnson, P. R.,&Indvik, j. (2003). The organizational benefits of reducing cyber slacking in the workplace, *Proceedings of the Academy of Organizational Culture, Communications andConflict*, 7 (2), 53-60
- Kalaycı, E. (2010). *Üniversite öğrencilerinin siber aylaklık davranışları ile öz düzenleme stratejileri arasındaki ilişkinin incelenmesi*, yayınlanmamış yüksek lisans tezi, hacettepe üniversitesi.
- Kaplan, M., ve Çetinkaya, A. Ş. (2014) sanal kaytarma ve demografik özellikler açısından farklılıklar: otel işletmelerinde bir araştırma, *anatolia:turizm araştırmaları dergisi*, cilt 25, sayı 1, bahar:26-34.
- Lim, V. K. G. (2002). Theitway of loafing on the job: cyber loafing, neutralizing and organizational justice, *journal of organizational behavior*23, 675 – 694.
- Lim, V. K. G.,&Chen, D. J. Q. (2012). Cyber loafing at the work place: gain ordrain on work?,*Behaviour& Information Technology*, Vol.31, No.4, 343-353

- Lim, V. K. G., & Teo, T. S. H. (2005). Prevalence, perceived seriousness, justification and regulation of cybe rloafing in Singapore An exploratory study, *Information & Management* 42, 1081 – 1093.
- Mills, J. E., Hu, B., Beldona, S., & Clay, J. (2001). Cyber slacking!: A liability issue for wired work places, *cornell hotel and restaurant administration quarterly*, 42:34
- Niaei, M., Peidaei, M. M., & Nasiripour, A. A. (2014). The relation between staff cyber lofing and organization of environmental protection, *Kuwait Chapter of Arabian Journal of Business and Management Review* Vol. 3, No.7
- Vitak, J., Crouse, J., & LaRose, R. (2011). Personal Internet use at work: Under standing cyber slacking, *Computers in Human Behavior* 27, 1751 – 1759.
- Zoghbi, P., Lara, M., & Mesa, A. O. (2010). Bringing cyber loafers back on the right track, *Industrial Management & Data Systems*, Vol.110 No. 7